

La democràcia no es guanya menjant

La meva puritana àvia solia dir que a la vida només Déu i la feina importen. És possible que no ho digués mai, però la màxima m'ha quedat fixada. Tendeixo a recordar-la cada cop que vaig a la part alta de Barcelona o, en nomenclatura del brillant Cristian Segura, a l'Upper Diagonal. Penso en la meva àvia i en la seva vocació puritana calvinista cada cop que algun il·lustre habitant de l'Upper Diagonal em canta les excel·lències del menjar tot devorant algun plat caríssim en algun modest restaurant de la zona. La gastronomia és la nèmesi del treball. L'exaltació de l'acte de menjar i de la idea llatina i catòlica de la bona vida és el pitjor enemic de la devoció al treball i la virtut.

Per casualitat, divendres passat em vaig trobar el meu amic jueu, en Boaz. Tornava carregat de bosses de menjar del supermercat de productes *kosher* del carrer Avenir amb el carrer Muntaner. Era per preparar el sàbat, em va dir. Em va anar explicant les dificultats d'observar la llei dietètica bíblica –la kaixrut– a Barcelona. I va acabar sentenciant amb veu sorneguera que els sàbats menja perquè no té res a fer (a part de l'estudi de la llei de Déu i de resar les pregaries corresponents, esclar). És a dir, qui té feina a fer i valora el treball no perd el temps amb mams i teques.

La fal·lera gastronòmica pot semblar que no tingui res a veure amb la religió, però és una idea central en la mentalitat que s'associa a cada confessió. Mentre els protestants i els jueus cerquen la redempció des de forts ascetismes mundans diferents però convergents en el valor central del treball, el catòlic espera la salvació tot menjant. Aquí rau el secret

de la construcció de l'esperit modern. La democràcia, com el liberalisme o el capitalisme, no deixa de ser un producte inesperat d'una transformació intel·lectual i religiosa de les mentalitats occidentals.

Amb la reforma protestant del segle XVI, el creient no solament es va alliberar de la jerarquia catòlica, sinó que va guanyar responsabilitats importants que van consolidar la seva autonomia. La principal responsabilitat era la de conèixer lliurement l'origen de la seva salvació i què esperava Déu del creient. Tant la reforma magisterial luterana com la reforma calvinista, més radical, van posar la Bíblia a l'abast del creient, atès que significava posar la salvació a l'abast de tots, sense intermediaris humans. La responsabilitat del creient implicava, en paraules de Lorenzo Dow, predicador americà de la primera meitat del segle XIX, "llibertat per pensar,

BORJA VILALLONGA

HISTORIADOR, ÉCOLE DES HAUTES ÉTUDES EN SCIENCES SOCIALES

L'exaltació de la idea llatina i catòlica de la bona vida és el pitjor enemic de la devoció al treball i a la virtut

jutjar i actuar per si mateix." La democràcia ja despuntava en la seva característica més essencial: la construcció d'un individu autònom i lliure. No ha de sorprendre que Jedediah Purdy, professor de dret a la Universitat de Duke, glossi en el seu *A tolerable anarchy* la importància del literalisme bíblic en la construcció no solament de la utopia americana i el segon gran desvetllament religiós de 1790-1830 sinó també en la construcció de l'esperit democràtic dels Estats Units. El literalisme bíblic significa la capacitat de qualsevol persona d'accedir a la Bíblia sense necessitat de coneixements o formació previs. El rebuig del vell clergat establert del segle XVIII, ja radical en si, va aparèixer multitud de profetes i predicadors dels decennis de 1820 i 1830 que van créixer en aquest literalisme bíblic. Si els Estats Units havien nascut en l'igualitarisme de

l'immigrant i la llibertat del purità, el segon gran desvetllament religiós va propiciar la irrupció del populisme messiànic i mil·lenarista enfront de l'elitisme educat de la vella aristocràcia revolucionària.

Aquest fervor populista i religiós solament podia néixer en una societat essencialment igualitària, lliure i poc inclinada a plaers gastronòmics. Era un estadi més de la reforma protestant, que anava engendrant productes que renovaven i mantenien en la radicalitat dels reformadors. Era també un estadi més de la revolució americana, en la consolidació anàrquica del pluralisme de lliure mercat. No ha de sorprendre, doncs, que un dels productes de tot aquell desvetllament religiós fos Joseph Smith, fundador de l'Església de Jesucrist dels Sants dels Darrers Dies, altrament dits mormons, i el seu concepte que resumeix l'abast de l'esperit democràtic: la teodemocràcia.

La teoria teodemocràtica assumeix una cosobirania entre Déu i el poble. L'ascetisme purità, protestant, treballa en el món per Déu i per a Déu. El poble d'individus ascètics i lliures fa seu Déu i, per extensió, qualsevol fet vital. L'ascetisme catòlic de la bona vida espera que Déu arribi *aquell dia*. El catòlic no fa seu Déu, ni tampoc l'incorpora al poble. Per bé que segons la teologia catòlica Déu es transsubstanciï en el pa i el vi de la missa, la divinitat és llunyana i distant en l'Església jeràrquica, en el monopoli clerical de Déu. Si els catalans, colla de catòlics, no vam treballar per reclamar l'accés democràtic i lliure a Déu, ¿com podem esperar que tinguem l'esperit democràtic per construir una societat de radical democràcia? Mentrestant, mengem.

XAVIER BERTRAL

CARTES I MISSATGES

A Durão Barroso

M'he adonat que el Sr. Durão Barroso no va anar a classe el dia que explicaven allò de "dins-fora, gran-petit..."

Sr. Durão, jo no hi entenc gens de política, ni de lleis, però aquell dia sí que vaig anar a l'escola. És impossible (almenys en aquest univers) vetar l'entrada a algú que ja és a dins. No es pot vetar l'entrada a la UE ni de Catalunya ni d'Escòcia. Evidentment és impossible.

El que sí que és compatible amb les lleis físiques i matemàtiques és fer-los fora, per la senzill raó que són a dins.

No sé pas si els tractats de la Unió Europea preveuen aquest supòsit, però en el cas que una cosa així estigués prevista, estic segur que ha d'haver-hi una raó de molt pes per a fer-ho. I evidentment el procediment ha de ser molt llarg i difícil.

Amb l'esperança que la meva modesta aportació li hagi servit per recuperar la classe que es va perdre, rebí una cordial salutació.

ARTUR GRAU TUBAU
ADRALL

Sorolls dels bars de copes

El sector de carrer de la cruïlla entre Aribau i Travessera de Gràcia s'ha convertit en els últims anys en una zona de copes i ambient nocturn que cada cop està més descontrolada, per a desesperació dels veïns que hi viuen i que no poden descansar les nits dels dijous, divendres i dissabte i vigílies de festius.

Hi proliferen els bars de copes i ambient, però el problema és sobretot el soroll que fan els clients al carrer, on surten a fumar –i on treuen les begudes–. La bonança climatològica ajuda a fer que la gresca es doni en ple carrer.

A mesura que avança la nit, els decibels que emeten les diferents *tribus* que practiquen l'anomenat *botellón* augmenten fins a nivells insuportables.

I tot això amb completa llibertat i impunitat. Això sí, de matinada ve la brigada municipal i neteja les restes de la festa, com si l'administració tingués mala consciència i esborrés les proves.

Només uns veïns han aconseguit alguna cosa després d'anys de lluita: que la Fiscalia de Medi Ambient actuï contra

un dels bars. Està bé el precedent, però les autoritats han d'actuar de manera decidida per aturar del tot el creixent descontrol del soroll nocturn i assegurar el correcte descans dels veïns.

SALVADOR FOZ PIQUÉ
BARCELONA

Qui s'han cregut que són?

Sóc una noia de 35 anys a qui a les 18 setmanes del primer embaràs li van detectar que el nen venia amb malformació. Vaig haver de passar per un avortament, i va ser físicament i psicològicament molt dur i difícil, però sento que va ser la millor decisió que podia prendre. Ara em pregunto: si hagués passat més endavant o si em tornés a passar, què hauria de fer?

Qui s'han cregut que són els polítics per decidir sobre la meua vida personal? És tan surrealista aquesta situació! Vull donar el meu suport a les dones a qui els passi el mateix, ja que ara hauran de marxar clandestinament a altres països amb tot el que això comporta! Realment vivim en una democràcia? Crec que això ja no es pot consentir més.

Dit això vull agrair el tracte professional i personal dels treballadors de Vall d'Hebron, que tot i les retallades són un gran equip humà. Aquests sí que mereixen tot el meu respecte i un bon sou.

ISABEL CASON PAITUVI
ARENYS DE MUNT

L'onada que ens ofega

És impossible mirar Collserola i no veure-hi el Tibidabo il·luminat. A tots ens agrada tenir-lo allí i poder-ne gaudir des de qualsevol lloc de Barcelona. És per això que hem de cuidar de tot el que forma part de la nostra ciutat i de la nostra cultura. No podem deixar que aquesta onada d'empobriment cultural (estesa arreu del món) ens ofegui.

CARLOTA CUMELLA
BARCELONA

Les cartes enviades pels lectors han de tenir un màxim de 1.000 caràcters. El diari es reserva el dret de resumir-les. Els seus autors hi han de fer constar nom i cognoms, adreça postal i electrònica, número de carnet d'identitat i un telèfon de contacte. Les cartes no es respondran.

Podeu expressar-vos al diari a través de la web www.ara.cat, i per les següents vies:

[@diariARA](https://twitter.com/diariARA) facebook.com/diariARA [@cartes@ara.cat](mailto:cartes@ara.cat) Carrer Diputació, 119, 08015, Barcelona Fe d'errades: opinio@ara.cat

